

NORGES HØYESTERETT

Den 12. mars 2013 avsa Høyesterett dom i

HR-2013-00578-A, (sak nr. 2012/1892), straffesak, anke over dom,

A (advokat Øystein Storrvik)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Alvar Krafft Randa)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Noer**: Saken gjelder straffutmåling for simpelt ran.
- (2) Oslo statsadvokatembeter tok 14. september 2012 ut endret tiltalebeslutning mot A, født 10. juli 1984, for overtredelse av straffeloven § 268 første ledd jf. § 267 første ledd. Grunnlaget for tiltalen var beskrevet slik:

"Lørdag 3. mars 2012 ca. kl. 03.00 i X 3 i Y, i fellesskap med andre, bemektiget han seg et bankkort og pin-kode fra B ved å slå og/eller sparke han i ansiktet og/eller tvinge han ned på en benk og holde en skarp gjenstand mot halsen hans slik at B ble påført sårskade."
- (3) Oslo tingrett avsa 10. mai 2012 dom i samsvar med tiltalen, og fastsatte straffen til fengsel i ett år. A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, subsidiært straffutmålingen, til Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten avsa 15. oktober 2012 dom med slik domsslutning:

- "1. A, født 10. juli 1984, dømmes for overtredelse av straffeloven § 268 første ledd, jf. § 267 første ledd til en straff av fengsel i 1 – ett – år. Til fradrag i straffen kommer 229 – tohundreogtjueni – dager for utholdt varetektsarrest.
2. A, født 10. juli 1984, dømmes til å betale 3 000 – tretusen – kroner i saksomkostninger til det offentlige."

(4) Tiltalte har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Det er særlig anført at det var feil av lagmannsretten å legge vekt på at volden tiltalte utøvte kunne ha medført alvorligere skader, og at straffen er for streng sammenholdt med Rt. 2011 side 462.

(5) *Mitt syn på saken*

(6) Jeg har kommet til at anken ikke fører fram.

(7) Lagmannsretten har beskrevet hendelsesforløpet slik:

"A og en annen somalier, C, ble pågrepet av politiet litt etter kl. 03.00 lørdag 3. mars 2012 foran en minibank i Z i Y.

B var noen minutter tidligere utsatt for ran i X i Y. Han var temmelig beruset etter å ha vært ute med noen kamerater og var på vei til Æ for å ta nattbussen hjem. I samsvar med Bs forklaring legger lagmannsretten til grunn at han uten forvarsel ble presset ned på en benk av i alle fall to gjerningsmenn. Mens han ble holdt nede, fikk han tildelt ett slag på siden av hodet og ett slag eller spark mot ansiktet. Gjerningsmennene ropte at han skulle gi fra seg bankkortet sitt og oppgi koden til dem. Han vegret seg først for dette, men ga opp da han kjente en skarp gjenstand som ble presset mot halsen. Gjerningsmennene fikk bankkortet, men B oppga feil kode. Etter at gjerningsmennene hadde løpt avgårde, kom B seg opp fra benken og gikk mot Y, hvor han varslet en politipatrulje. Han blødde fra nesen og fra et sår på halsen. Nesen var øm og sår i noen dager etterpå. Han fant det ikke nødvendig å oppsøke lege."

(8) Bilde tatt av fornærmede dagen etter hendelsen viser et sår og et risp på halsen hans.

(9) Selve ranshandlingen ble observert av vitnet D. Hennes forklaring for lagmannsretten er gjengitt slik:

"D har forklart at hun den aktuelle natten kom gående forbi tre menn som satt på en benk i X. Hun hadde vært ute med venner, men hadde bare drukket mindre mengder alkohol og følte seg ikke beruset. Da hun nærmet seg benken, merket hun at de to som satt på hver sin ytterside, bøyde seg over mannen som satt i midten mens de flere ganger ropte 'gi meg koden' eller lignende. Hun kunne se at han som satt i midten var forslått i ansiktet, og hun forsto at han var i en truende situasjon da han på hennes spørsmål om det gikk bra, 'mimet' mot henne at det gjorde det ikke."

(10) Det skal altså fastsettes straff for et ran begått nattetid overfor en beruset, enslig mann. Tiltalte og hans kamerat presset en skarp gjenstand mot fornærmedes hals, som fornærmede selv trodde var en kniv. Han ble slått på siden av hodet og i ansiktet. Ranet ble begått av to i fellesskap og skjedde uprovosert.

(11) Aktor har anført at allmennpreventive hensyn taler for en streng reaksjon. Det er vist til at det i Grønland politidistrikt, hvor ranet ble begått, i 2012 ble anmeldt i gjennomsnitt 1,2 ran per dag. Mange av ranene begås i området rundt Y, som er et sentralt trafikknutepunkt hvor innbyggerne er avhengig av å kunne ferdes trygt døgnet rundt. Forsvarer har på sin

side vist til at det har det vært en nedgang i antall anmeldte ran de siste årene. Etter mitt syn er det ikke tvil om at denne typen ran har stor innvirkning på innbyggernes følelse av å kunne ferdes trygt, og jeg er enig i at allmennpreventive hensyn taler for en streng reaksjon.

- (12) Ved straffutmålingen legger jeg videre vekt på at tiltalte før ranet i denne saken, den 9. januar 2012, ble pågrepet for ran av en person i en kebab-kiosk ved Æ i Y, foretatt ved bruk av kniv. Han er seinere domfelt for dette. Til tross for pågripelsen foretok han om lag to måneder seinere det ranet som denne saken gjelder.
- (13) Tiltalte har ikke tilstått forholdet, og jeg kan heller ikke se at det er andre formildende omstendigheter. I dommen i Rt. 2000 side 1358 la Høyesterett til grunn at ran av en gutt på vel 16 år som ble utført ved at de tiltalte presset en kniv mot fornærmedes hals, normalt ville ha medført en fengselsstraff på om lag ett år og fire måneder. Og i Rt. 2007 side 1746 ble tiltalte dømt til fengsel i ett år for grovt butikkran utført med kniv. I saken i Rt. 2011 side 462, som forsvarer har pekt på, ble det idømt ett års fengsel for ran av bensinstasjon med uladd, avsagd hagle, samt for to tyverier og to forsøk på grove tyverier. Påtalemyndigheten hadde imidlertid ikke anket over straffutmålingen.
- (14) Selv om ranet i vår sak ikke ble begått med kniv, men med "en skarp gjenstand" er jeg derfor enig i at den straff lagmannsretten fastsatte, er passende.
- (15) Tiltalte ble ved dom i Oslo tingrett 1. november 2012 dømt for ranet foretatt 9. januar 2012, samt for overtredelser av straffeloven § 227 første straffalternativ (to trusler), § 257 (ett tyveri), § 352a (bæring av kniv på offentlig sted), politiloven § 30 nr. 1 jf. § 5 (å ha unnlatt å rette seg etter pålegg gitt av politiet) og legemiddelloven § 31 andre ledd, jf. § 24 første ledd (bruk av hasj). Samtlige forhold var begått før forholdet i vår sak. Dommen er rettskraftig, og straffeloven § 64 første ledd får anvendelse, slik at det ved utmålingen skal ses hen til hva straffen ville blitt om forholdene var pådømt samlet, jf. Rt. 2001 side 1713. Tingretten tok imidlertid i sin dom hensyn til lagmannsrettens dom i saken her, og utmålte straffen for de pådømte forholdene til fengsel i åtte måneder. Etter mitt syn er det tatt tilstrekkelig hensyn til § 64 første ledd i tingrettens dom.
- (16) På denne bakgrunn har jeg kommet til at straffen på fengsel i ett år må bli stående.
- (17) Jeg stemmer for denne

DOM :

Anken forkastes.

- (18) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (19) Dommer **Bull:** Likeså.
- (20) Dommer **Webster:** Likeså.
- (21) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (22) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

DOM :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: